

WYROK Z DNIA 10 LIPCA 2008 R

WA 25/08

Jeżeli karą wskazaną we wniosku, o którym mowa w art. 335 § 1 k.p.k., jest kara ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania pracy na cele społeczne „w odpowiednim zakładzie pracy”, to bez uzgodnionej przez prokuratora z oskarżonym stosownej modyfikacji wniosku, orzeczenie przez sąd, że obowiązek ten ma być wykonywany w innych placówkach, organizacjach lub instytucjach wymienionych w art. 35 § 1 k.k., stanowi niedopuszczalne w trybie określonym w art. 343 k.p.k. wyjście poza ramy uzgodnienia.

Przewodniczący: sędzia SN J. Steckiewicz.

Sędziowie SN: J. B. Rychlicki, W. Maciak (sprawozdawca).

Prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej: płk J. Żak

Sąd Najwyższy, w sprawie Janusza M. i Piotra N., oskarżonych o popełnienie przestępstw określonych w art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu 10 lipca 2008 r. apelacji, wniesionej przez prokuratora na korzyść oskarżonych od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 8 kwietnia 2008 r.,

u c h y l i ł zaskarżony wyrok w części dotyczącej Janusza M. i Piotra N. i sprawę w tym zakresie p r z e k a z a ł do ponownego rozpoznania przez Wojskowy Sąd Okręgowy w W.

Z uzasadnienia:

Wojskowy Sąd Okręgowy w W., wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2008 r., po rozpoznaniu na posiedzeniu aktu oskarżenia, który zawierał wniosek o rozpatrzenie sprawy bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie oskarżonym uzgodnionych kar w trybie art. 335 § 1 k.p.k., oprócz trzech innych osób oskarżonych w tej sprawie, wymierzył oskarżonym Januszowi M. i Piotrowi N., za przestępstwa określone w art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. kary 12 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w odpowiednim zakładzie, placówce służby zdrowia, opieki społecznej, organizacji lub instytucji niosącej pomoc charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej, w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, z orzeczeniem na podstawie art. 71 § 1 k.k. grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 20 zł każda oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k. środek karny na rzecz pokrzywdzonego – Oddział Gospodarczy JW. (...) w M. kwoty 785,20 zł.

Wyrok ten apelacją na korzyść oskarżonych Janusza M. i Piotra N. zaskarżył prokurator Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w E.

Zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu:

„- obrazę przepisów postępowania – art. 335 § 1 k.p.k. oraz art. 343 § 7 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia poprzez rozpoznanie przez Sąd pierwszej instancji na posiedzeniu sprawy osób cywilnych Janusza M. i Piotra N. i skazanie ich z jednoczesnym dokonaniem zmiany we wniosku prokuratora w akcie oskarżenia bez uzgodnienia tego z oskarżonymi oraz oskarżycielem publicznym i w konsekwencji rozszerzenie uzgodnionego w trybie dobrowolnego poddania się karze sposobu wykonywania kary ograniczenia wolności, poprzez wskazanie obok uzgodnionego zakładu pracy,

także niezgodnionych z oskarżonymi: placówki służby zdrowia, opieki społecznej, organizacji lub instytucji niosącej pomoc charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej;

- obrazę przepisów prawa materialnego art. 71 § 1 k.k. poprzez orzeczenie przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary ograniczenia wolności grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 20 zł każda, kiedy z treści przepisu art. 71 § 1 k.k. wynika, iż zawieszając wykonanie kary ograniczenia wolności Sąd może orzec grzywnę w wysokości do 90 stawek dziennych”,

rzecznik oskarżenia wniósł o „uchylenie wyroku w części dotyczącej Janusza M. i Piotra N. oraz przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji”.

W tym stanie sprawy Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Apelacja prokuratora Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w E. jest zasadna i powinna być uwzględniona.

Na wstępie dalszych rozważań dotyczących wniosku prokuratora o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonymi kar lub środka karnego za występki zagrożony karą nieprzekraczającą 10 lat pozbawienia wolności bez przeprowadzenia rozprawy, określonego w art. 335 § 1 k.p.k., a którego obrazę zarzuca oskarżyciel w apelacji, podkreślić należy, iż w dotychczasowych judykatach Sądu Najwyższego w tym przedmiocie podkreślano, że zawarte w art. 343 § 1 k.p.k. sformułowanie „uwzględniając wniosek”, zwłaszcza w powiązaniu z unormowaniami zawartymi w jego § 6 i § 7, oznacza dla sądu orzekającego **obowiązek** rozstrzygnięcia zgodnie z treścią wniosku określonego przez oskarżyciela publicznego w trybie art. 335 k.p.k., a będącego wynikiem stosownego porozumienia z oskarżonym w zakresie kary i środków karnych. Niedopuszczalne jest natomiast wydanie rozstrzygnięcia odbiegającego w treści od uzgodnień dokonanych w trybie art. 335 § 1 k.p.k., bowiem gdy sąd uzna,

że nie ma podstaw do uwzględnienia wniosku w takim kształcie, jaki nadał mu prokurator, a jednocześnie nie wyraża on woli (oczywiście po stosownym porozumieniu z oskarżonym) jego modyfikacji, powinien skierować sprawę do rozpoznania na zasadach ogólnych (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 stycznia 2008, IV KK 496/07, Lex nr 361683, z dnia 25 października 2007, IV KK 334/07, Lex nr 323645 czy z dnia 22 sierpnia 2007, III KK 171/07, Lex nr 310215).

W rozpoznawanej sprawie prokurator w części dotyczącej oskarżonych Janusza M. i Piotra N. złożył wnioski o skazanie ich bez przeprowadzenia rozprawy na uzgodnione z nimi kary, tj. 12 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, wskazanej przez Sąd w odpowiednim zakładzie pracy, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata, z orzeczeniem na podstawie art. 71 § 1 k.k. grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 20 zł każda oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k. środek karny w postaci obowiązku naprawienia wyrządzonej szkody w części poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty po 785,20 zł. Sąd pierwszej instancji zasadnie uznając obu oskarżonych za winnych zarzucanych im czynów, skazał ich na uzgodnione wcześniej i wnioskowane w akcie oskarżenia kary. Jednakże określając sposób wykonania kary ograniczenia wolności, Sąd *meriti*, wbrew ugodzie zawartej z oskarżonymi, orzekając 20 godzin pracy w stosunku miesięcznym, rozszerzył katalog podmiotów, w których te prace miałyby być ewentualnie przez oskarżonych wykonywane, o placówki służby zdrowia, opieki społecznej, organizacje lub instytucje niosące pomoc charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.

Dokonując tej zmiany, Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stwierdził, że „przytoczenie w części dyspozytywnej wyroku pełnego brzmienia przepisu art. 35 § 1 k.k. w żaden sposób nie na-

rusza zawartej przez strony «ugody», gdyż treść tego przepisu jedynie precyzuje na jaki cel społeczny może być świadczona praca”.

Otóż, w ocenie Sądu Najwyższego, ze stanowiskiem zeprezentowanym w zaskarżonym wyroku nie można się zgodzić.

Skoro bowiem w zawartej ugodzie oskarżeni poddali się dobrowolnie karze ograniczenia wolności, która miałyby być wykonywana jedynie w zakładzie pracy, a sąd w orzeczeniu rozszerzył katalog podmiotów, w których ta kara miałyby być wykonywana, o inne określone w art. 35 § 1 k.k. placówki, organizacje i instytucje, to jest to wyjście przez Sąd poza ramy zawartej przez prokuratora z oskarżonymi ugody, a tym samym obraza art. 335 § 1 k.p.k. i art. 343 § 7 k.p.k., a nie tylko doprecyzowanie na jaki cel społeczny może być świadczona praca.

Nietrudno bowiem sobie wyobrazić, że oskarżeni zawierając ugodę z prokuratorem chcieli, aby ewentualne wykonanie wymierzonej kary nastąpiło w określonym zakładzie pracy, a nie w placówce służby zdrowia lub instytucji niosącej pomoc charytatywną.

Dlatego też dla Sądu Najwyższego nie ulega wątpliwości, że w rozpoznawanej sprawie Sąd pierwszej instancji „nie doprecyzował” możliwości wykonania orzeczonej w stosunku do obu oskarżonych kary ograniczenia wolności, a w sposób zdecydowany rozszerzył, wbrew ugodzie zawartej pomiędzy stronami, katalog podmiotów, w których kara ta mogłaby być wykonywana.

Już w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd *meriti* dostrzegł, że orzekając w stosunku do oskarżonych Janusza M. i Piotra N., w ślad za propozycją zawartą we wniosku prokuratora, a czego też nie zauważyli obrońcy tych oskarżonych, 100 stawek dziennych grzywny, podczas gdy z treści art. 71 § 1 k.k. wynika, że zawieszając wykonanie kary ograniczenia wolności sąd może orzec grzywnę w wysokości **do** 90 stawek dziennych, dopuścił się tym obrzący prawa materialnego określonego w tym przepisie.

W omawianej sytuacji nie ulega wątpliwości, że wadliwy w tym zakresie wniosek prokuratora, nie zmodyfikowany przez Sąd w trakcie posiedzenia, doprowadził do orzeczenia w zaskarżonym wyroku, z obrazą art. 71 § 1 k.k. i wbrew dyspozycji tego przepisu, grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych (...).